

MESTSKÝ ÚRAD V TRENČÍNE

Mestské zastupiteľstvo
V Trenčíne

Trenčín, 26.09.2023

Návrh

**na schválenie Integrovanej územnej stratégie Mestskej funkčnej oblasti Trenčín do roku
2029 „Životaschopná aglomerácia Trenčín SiTy“**

Predkladá:

Mgr. Richard Rybníček
primátor mesta Trenčín

Spracoval :

Ing. Milan Ovseník
Kancelária prednostu
Ing. Martin Sedláček
Vedúci SO pre IROP

V Trenčíne, 8.9.2023

Dôvodová správa

Integrovaná územná stratégia Mestskej funkčnej oblasti Trenčín „Životaschopná aglomerácia Trenčín SiTy“ je základným strategickým nástrojom pre zabezpečenie integrovaného územného rozvoja podporovaného nástrojmi územnej implementácie fondov EÚ, ako sú integrované územné investície.

Integrovaná územná investícia je kľúčovým nástrojom implementácie IÚS prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) v programovom období 2021 – 2027. Integrovanú územnú stratégiu Mestskej funkčnej oblasti Trenčín bola pripravovaná na právnom základe zákona č. 121/2022 Z.z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v kontexte [„Jednotného metodického rámca pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027“](#).

V súlade s čl. 28-30 NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/1060 a čl. 7 NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/1058 je Slovenská republika povinná uplatniť nástroj „integrovaná územná investícia“ v rámci podpory cez udržateľný mestský rozvoj (ďalej aj UMR). V rámci Slovenskej republiky na programové obdobie 2021 – 2027 vzniklo 18 území UMR.

Na základe negociácií medzi MIRRI SR ako gestorom prípravy Programu Slovensko 2021 – 2027 a zástupcami miest a obcí a samosprávnych krajov bolo na realizáciu Integrovaných územných investícií pre územia Udržateľného mestského rozvoja alokovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja približne 656 mil. €, pričom pre územie UMR Trenčín je alokovaných približne 33,75 mil. € (zdroje EFRR). Vzhľadom na skutočnosť, že mesto Trenčín uspelo s kandidatúrou na Európske hlavné mesto kultúry 2026 táto alokácia je špeciálne rozšírená o ďalších 34,3 mil. € (zdroj EFRR), čo je alokácia na opatrenie Programu Slovensko 5.1.6 Európske hlavné mesto kultúry 2026.

Podmienkou podpory udržateľného mestského rozvoja je príprava a schválenie integrovanej územnej stratégie pre mestskú funkčnú oblasť, ktorá zabezpečuje doplnkové zdroje na financovanie **časti opatrení Programu rozvoja mesta Trenčín 2023+ integrovaným spôsobom na území mestskej funkčnej oblasti Trenčín.**

Mesto Trenčín ako jadrové mesto v súlade s § 7 zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Jednotným metodickým rámcom pre prípravu integrovaných územných stratégií a investícií v SR v programovom období 2021 – 2027 v platnom znení vypracovalo Integrovanú územnú stratégiu Mestskej funkčnej oblasti Trenčín do roku 2029 „Životaschopná aglomerácia Trenčín SiTy“ paralelne s prípravou Programu rozvoja mesta Trenčín 2023+

Mestskú funkčnú oblasť (ďalej aj MFO) Trenčín tvorí jadrové mesto Trenčín a 8 prilahlých obcí (Opatovce, Skalka nad Váhom, Soblahov, Trenčianske Stankovce, Trenčianska Teplá,

Trenčianska Turná, Veľké Bierovce, Zamarovce). Toto územie nadväzuje na Mestskú funkčnú oblasť 2014 – 2020 a bolo postupne kreované v rokoch 2020 a 2021 na základe funkčných väzieb a zároveň záujmu daných obcí.

V priebehu rokov 2020 - 2022 prebiehala intenzívna komunikácia v rámci územia MFO so zástupcami týchto obcí, bol uskutočnený zber pripravovaných projektových zámerov a analyzovaný ich stav pripravenosti. Tieto rokovania sa viedli aj prostredníctvom videokonferencií ako aj osobnými stretnutiami.

V decembri 2020 bola vypracovaná Vstupná správa Integrovannej územnej stratégie MFO Trenčín, ktorá bola zaslaná na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR). Táto bola vo februári 2021 ďalej prepracovaná na základe zaslaných pripomienok zo strany zainteresovaných samospráv.

Spolupráca v rámci MFO vyústila do podpísania „Memoranda o spolupráci na príprave a implementácii Integrovannej stratégie udržateľného mestského rozvoja Mestskej funkčnej oblasti Trenčín“, ktoré bolo podpísané dňa 14.4.2021 štatutárnymi zástupcami dotknutých samospráv, po predchádzajúcom schválení v zastupiteľstvách obcí a mesta Trenčín.

V júli 2021 prebehli 2 rokovania medzi zástupcami MFO a Strategicko plánovacieho regiónu Trenčiansko (združuje obce, respektíve mikroregióny v rámci okresu Trenčín) a Trenčianskym samosprávnym krajom, kde sa identifikovali kľúčové problémy na území jadrového mesta Trenčín a Mestskej funkčnej oblasti. Nakoľko sa územie MFO a SPR Trenčiansko čiastočne prekrývajú bola potrebná určitá koordinácia medzi týmito subjektami.

Kľúčovými témami sa pre PO 2021 – 2027 javia:

- Doprava, najmä v oblasti posilnenia nemotorovej dopravy a rýchlej, integrovanej a univerzálnej verejnej dopravy s efektívnymi cestami automobilom bez zvyšovania dopytu komplexnou zmenou dopravného riešenia v centre mesta v horizonte do roku 2030
- Oblasť odpadového hospodárstva – spoločné riešenie v oblasti nakladania s odpadmi s využitím územia vedľa priemyselného parku v Trenčíne (vybudovanie vhodnej infraštruktúry pre odpadové hospodárstvo)
- Revitalizácie verejných priestorov a parkov v kontexte s adaptáciou mestského prostredia na klimatickú zmenu, zadržiavanie vody v území, a podobne.
- V kontexte získania titulu EHMK 2026 je to aj **transformácia verejných priestorov a budov prístupných verejnosti na pestovanie zvedavosti , ktoré sú súčasťou programov EHMK 2026 obsiahnutého v Bid booku mesta Trenčín.**

V marci 2022 bol schválený nový zákon o EŠIF č. 121/2022, kde v §7 sú definované orgány v oblasti podpory integrovaného územného rozvoja a boli legislatívne zakotvené aj aj ďalšie predpoklady na implementáciu Európskych štrukturálnych a investičných fondov cez takzvané integrované územné investície.

V septembri 2022 bol vypracovaný a následne MIRRI SR schválený Štatút a rokovací poriadok Kooperačnej rady mestskej funkčnej oblasti Trenčín, čím sa legitimizuje činnosť tohto kolektívneho komunikačného a koordinačného orgánu. Kooperačná rada je nástrojom územnej spolupráce na území MFO podľa § 2 písm. h) zákona o regionálnom rozvoji. 7.10.2022 sa uskutočnilo prvé rokovanie Kooperačnej rady MFO Trenčín.

Členmi Kooperačnej rady MFO Trenčín sú štatutárni zástupcovia mesta Trenčín a 8 obcí Mestskej funkčnej oblasti.

Integrovaná územná stratégia mestskej funkčnej oblasti Trenčín je strategický dokument, ktorého obsah vychádza z iných strategických dokumentov, ktoré sú spracované na viacerých úrovniach. V prvom rade je to Program Slovensko, ktorý bol schválený Európskou komisiou dňa 23.11.2022 ako základný dokument financovania investičných aktivít zo zdrojov Európskej Únie. Významná časť Programu Slovensko bude implementovaná nástrojom Integrovaných územných investícií, teda mechanizmom, ktorým bude implementovaná Integrovaná územná stratégia Mestskej funkčnej oblasti Trenčín „Životaschopná aglomerácia Trenčín SiTy“. Celkovo 27 + 1 opatrení Programu Slovensko (z celkových 95 opatrení) bude môcť byť na území MFO Trenčín implementovaných cez nástroj Integrovaných územných investícií.

Integrovaná územná stratégia MFO Trenčín vychádza z ďalších strategických dokumentov, ktoré boli spracované najmä v rokoch 2018 – 2022. Jedná sa najmä o tieto dokumenty:

- Plán udržateľnej mobility funkčného územia krajského mesta Trenčín
- Stratégia adaptácie mesta Trenčín na klimatickú zmenu,
- Stratégia pre kultúrne a kreatívne odvetvia mesta Trenčín 2021-2030,
- Koncepcia rozvoja školstva 2021-2026,
- Koncepcia rozvoja práce s mládežou 2021-2028,
- Komunitný plán sociálnych služieb mesta Trenčín pre obdobie 2018 – 2021 s výhľadom do roku 2030 aktualizácia pre obdobie 2022 - 2029
- SMART stratégia,
- Bid-book - Projekt kandidatúry mesta Trenčín na titul Európske hlavné mesto kultúry 2026, ktorým mesto uspelo pri jeho zisku na konci roka 2021.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Trenčín na roky 2023 –

2029, s výhľadom do roku 2050 (Program rozvoja mesta Trenčín 2023+)

- Programy hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja jednotlivých obcí MFO Trenčín

Na základe analýz a návrhov jednotlivých strategických dokumentov, diskusií v území a opatrení, na základe ktorých je možné realizovať Integrovanú územnú investíciu identifikované nasledovné **priority Integrovanej územnej stratégie:**

- P1. Udržateľná multimodálna mestská mobilita MFO Trenčín
- P2. Zdravé sídelné prostredie pre kvalitný život MFO Trenčín
- P3. Efektívne zhodnocovanie zdrojov aglomerácie
- P4. Moderná životaschopná aglomerácia Trenčín SiTy

Prioritou 1 sa má naplňať špecifický cieľ 1 zameraný na:

- Zlepšenie a dobudovanie napojenia aglomerácie na blízke veľké sídla, zlepšenie dopravy medzi jadrom aglomerácií a ich zázemím;
- Podpora udržateľnej a inteligentnej mobility (zavedenie vozidiel s nulovými emisiami a riadenie premávky v budúcnosti), preferencia verejnej dopravy – napr. budovaním buspruhov a integrovaných zastávok, SMART križovatiek)
- Podpora vytvorenia čistejších a zdravších ulíc, lokálnych centier a komunit motivujúcich k chôdzi a bicyklovaniu, ktorá pomôže vyčistiť ovzdušie v aglomerácii a dosiahnuť klimatické ciele EÚ a predchádzať chorobám

V P1 sa plánuje realizovať 2 projektové zámery **Rýchla, integrovaná a univerzálna verejná doprava s efektívnymi cestami automobilom bez zvyšovania dopytu a Mesto cyklistiky a mikromobility** pozostávajúce z konkrétnych projektových aktivít (projektov), ktoré realizujú oprávnení prijímateľa. Indikatívny zoznam projektov je prílohou IÚS

Prioritou 2 sa má naplňať špecifický cieľ 2 zameraný na:

- Kvalitný urbanizmus, efektívne riešenie problematiky životného prostredia spojenej s koncentráciou obyvateľov a adaptácia aglomerácie na zmenu klímy; (1. Zvyšovanie retenčnej schopnosti územia mesta s dôrazom na ekosystémovo založenú adaptáciu. 2. Znižovanie zaťaženia územia najmä emisiami a imisiami a skleníkovými plynmi (náplň Parížskeho dohovoru). 3. Udržanie kvality sídelného prostredia s dôrazom na tvorbu zelenej infraštruktúry založenej na plánovacom a rozhodovacom procese dominantných aktérov v území. 4. Zdravie obyvateľstva)

V P2 sa plánuje realizovať projektový zámer **Bezpečné, susedské, zdieľané a zelené ulice a verejný priestor ako adaptačné opatrenia na zmenu klímy, ochranu pred mimoriadnymi**

udalost'ami spojenými so zmenou klímy a znižovanie rizika katastrof pozostávajúci z konkrétnych projektových aktivít (projektov), ktoré realizujú oprávnení prijímatelia. Indikatívny zoznam projektov je prílohou IÚS

Prioritou 3 sa má naplňať špecifický cieľ 3 zameraný na:

- Zlepšovanie podmienok pre posun podnikov smerom ku konkurencieschopnosti založenej na znalostiach a inováciách v rámci regionálnych inovačných ekosystémov, sieťovanie v partnerstvách, hospodárskych klastrov a konkurencieschopnej ekonomike v oblastiach s vysokou pridanou hodnotou, vysokou mierou inovácií a kreativity.
- Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a verejnú správu, budovanie SMART CITY a rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu najmä v doméne Mobilita 21. storočia vrátane infraštruktúry pre zdieľanú ekonomiku
- budovania vhodnej infraštruktúry pre obehové hospodárstvo a recykláciu, ktorá umožňuje udržateľnosť a opätovnú využiteľnosť.

V P3 sa plánujú realizovať 2 projektové zámery **Zlepšenie systému odpadového hospodárstva na území MFO a Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy** pozostávajúce z konkrétnych projektových aktivít (projektov), ktoré realizujú oprávnení prijímatelia. Indikatívny zoznam projektov je prílohou IÚS

Prioritou 4 sa má naplňať špecifický cieľ 4 zameraný na:

- Podpora participácie všetkých obyvateľov, podpora občianskych aktivít a zapojenie obyvateľstva do tvorby spoločných politík. Experimentálne rozvíjať ekologické rozmery tvorby a spotreby a kultivovať verejný priestor a verejné inštitúcie na základe sledovaných potrieb občanov, podpora infraštruktúry pre pohybové aktivity a šport pre všetkých za účelom zlepšenia zdravia občanov a spoločenského rozvoja a zvýšenie bezpečnosti občanov a lepšie zabezpečenie verejných služieb.
- Vytváranie podmienok pre pestovanie zvedavosti, jej podpora a hľadanie prienikov, spillover efektov, prepájania a podpory inovačného potenciálu s inými odvetvami a vplyvu kreatívneho priemyslu na sociálne inovácie a životné prostredie na trenčianskych poliach zvedavosti prostredníctvom kultúrnych veľvyslancov susedských komunít.
- Podpora transformácia mesta a jeho funkčnej oblasti, ktorá by mala byť nasmerovaná na:

atraktívne, udržateľné mesto s pestrou kultúrnou ponukou a silnou európskou identitou dynamický kreatívny región, v ktorom sa ľudia cítia ako Európania a spolupracujú cez

hranice a s rôznymi kultúrami, odvážnych angažovaných občanov, ktorí prispievajú k európskym hodnotám prostredníctvom neustále sa rozvíjajúcich komúnít

Trenčiansky kultúrno-kreatívny priestor Bauhaus - OÁZY PESTOVANIA ZVEDAVOSTI nielen pre EHMK 2026

V P4 sa plánuje realizovať 3 projektové zámery **MESTSKÉ (RE)KREÁCIE ako kľúčová infraštruktúra pre EHMK 2026, KULTÚRNE HOTSPOTY ako kľúčová infraštruktúra pre EHMK 2026 a Infraštruktúra pre pohybové aktivity a šport pre všetkých za účelom zlepšenia zdravia občanov a spoločenského rozvoja** pozostávajúce z konkrétnych projektových aktivít (projektov), ktoré realizujú oprávnení prijímatelia. Indikatívny zoznam projektov je prílohou IÚS.

Súčasťou IÚS MFO Trenčín je PRÍLOHA Č.1: Projektový zásobník IÚS MFO Trenčín (zoznam operácií v zmysle čl. 29 ods.1. NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/1060).

V zmysle regionálnej alokácie vo výške 39,7 mil. Eur celkových oprávnených výdavkov a dodatočných zdrojoch pre opatrenie EHMK implementované len na území MFO Trenčín vo výške 40,3 mil. Eur **bol nastavený indikatívny finančný plán IÚS MFO Trenčín v celkovej výške oprávnených výdavkov 100 mil. Eur**, ktorý počíta s nadschválením o 25%, financované najmä z úspor po verejnom obstarávaní, resp. nerealizovaných aktivít.

Finančný plán IÚS MFO Trenčín

Alokácia MFO Trenčín – Program Slovensko	Zdroje EÚ	Zdroje SR	Vlastné zdroje	SPOLU
Alokácia 1.1.1 až 5.1.5	33 750 950,00	2 779 490,00	3 176 560,00	39 707 000,00
Alokácia 5.1.6	34 300 000,00	2 824 705,88	3 228 235,29	40 352 941,18
CELKOM IÚS MFO Trenčín	68 050 950,00	5 604 195,88	6 404 795,29	80 059 941,18
Plánované nadschválenie +25%				100 074 926,47

Schválenie a implementácia Integrovannej územnej stratégie Mestskej funkčnej oblasti Trenčín „Životaschopná aglomerácia Trenčín SiTy“ je v zmysle § 7 zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v gescii Kooperačnej rady pozostávajúcej zo štatutárnych zástupcov obcí a jadrového mesta mestskej funkčnej oblasti, pričom predsedom je primátor jadrového mesta. Kooperačná rada sa riadi štatútom schváleným Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie.

Organizačné, vecné a administratívne úlohy spojené s činnosťou Kooperačnej rady MFO Trenčín pri príprave a implementáciu projektov v rámci IÚS MFO Trenčín „Životaschopná aglomerácia Trenčín SiTy“ bude zabezpečovať jadrové mesto Trenčín prostredníctvom svojho útvaru – Technický sekretariát IÚS (nástupca po útvare SO pre IROP – sprostredkovateľský orgán pre Integrovaný regionálny operačný program).

Návrh uznesenia:

Mestské zastupiteľstvo v Trenčíne

S c h v a ľ u j e:

Integrovanú územnú stratégiu mestskej funkčnej oblasti Trenčín do roku 2029 „Životaschopná aglomerácia Trenčín SiTy“